

Vorfundur Kvasis 2007 – Selfossi dagana 26. og 27. apríl

Fimmtudagur 26. apríl 2007

Þema: Menntun í atvinnulífinu

1. Setning

Ína setti ráðstefnuna og fór yfir sögu símenntunarmiðstöðvanna. Sú elsta er níu ára og sú yngsta fjögurra ára. Það voru heimamenn á hverjum stað sem ýttu starfsemi stöðvanna úr vör. Hún fór yfir þemu vorfunda undanfarinna ára og að í ár hafi þemað verið valið sökum þess að minna hefur heyrst um viðhorf atvinnurekandans til sí- og endurmenntunar.

2. Ávarp

Sigurður Sigursveinsson flutti ávarp fyrir hönd menntamálaráðuneytisins í fjarveru Stefáns Stefánssonar. Það átti vel við að hann gerði það á Selfossi, því alla jafna starfar hann sem skólameistari Fjölbrautarskóla Suðurlands. Sigurður er í leyfi til hausts, en starfar eins og er í sérverkefni í menntamálaráðuneytinu, við endurskoðun námskráa fyrir grunn- og framhaldsskóla. Nýjar námskrár munu verða árangursmiðaðar, taka mið af stöðu nemandans hverju sinni, til árangurs og færni. Almennur rammi í tíma er enn til staðar í námskránum en einstaklingurinn er nú hafður í forgrunni.

Sigurður sagði: „Nám fer fram víðar en innan veggja skóla, fólk nemur alls staðar“. Sigurður kom inn á raunfærni- validering av kompetanse.

Sigurður gat þess að það hefði ekki gengið hnökralaust fyrir sig að brúa bilið á milli formlegrar og óformlegrar færni og mats inn í framhaldsskólana. Vitnaði hann t.a.m. í sjúkraliðabrána í þessu sambandi. Hann sagði m.a. að þessi námsleið hefði mætt mótstöðu m.a. vegna þess að verið sé að gjaldfella fullt sjúkraliðanám. Þess vegna þarf að kynna raunfærnimat betur fyrir almenningi.

Hann kom m.a. inn á að uppbygging fræðslumiðstöðva væri mikilvægt skref til að brúa bilið á milli óformlegs og formlegs náms. Í því samhengi er sífellt mikilvægara að leiðbeina og veita fólki ráðgjöf.

Undanfarin ár hafa æ fleiri komið að vinnu við raunfærnimat en enn erum við á byrjunarstigi hvað það varðar.

3. Realkompetanse og basiskompetanse i arbeidslivet, Camilla Alfsen – Senior adviser Vox, nasjonalt senter for læring i arbeidslivet.

4. Vox is owned by the Ministry of Education and research.

Hún fjallaði að mestu um raunfærnimat í atvinnulífinu í Noregi. Þar lagði hún áherslu á endurmenntun einstaklinga í umönnun og hjúkrun. Verkefnið sem hún vitnaði í hófst árið 1999 og stóð yfir til ársins 2002. Það gekk út á mat og endurhæfingu, þ.e. mat raunfærni þannig að einstaklingar þyrftu ekki að fara hina hefðbundnu leið, í framhaldsskóla o.s.frv. Verkefnið var í samvinnu margra eins og ríkisins, fylkja, sveitarfélaga, svæðisvinnumiðlunar, fræðslumiðstöðva o.fl. Það gengur út á persónulega framvindu í sambandi við menntakerfið, styttingu námskeiða og einstaklingsmiðaða færni.

Í Noregi eru þrjár nálganir á óformlegri og formlegri menntun. Það er menntakerfið, atvinnulífið og “third sector” (**tómstundaskólar og fl. - sjá nánari útskýringu á glæru 26**). Kerfi sem byggist á sameiginlegum lögum, sameiginlegum prinsippum og þróun ólíkra matstækja. Lögin eru ný og vildu menn auka möguleika á nálgun einstaklinga sem vantar meiri getu í einstökum greinum í óformlegu námi. Þá geta menn svo haldið áfram eftir það í formlegu námi sínu. Camilla heldur að þetta óformlega nám sé einstaklingunum að kostnaðarlausu.

Fullorðnir fæddir fyrir 1978 fá ókeypis óformlega menntun vegna breytinga sem urðu á menntakerfinu um það leyti. Nítján fylki eru ábyrg fyrir **menntasetrum**, þar sem raunfærnimat er framkvæmt. Þar er notuð sameiginleg námskrá, þjálfari leiðbeinendur og miðlæg skráning.

Matið gengur líka út á verklega færni. Camilla notaði sögu af manni sem kom með mynd af endurgerðum bíl sem átti að sanna að hann gæti gert við bíla. Hann hafði ekkert annað til að sanna það. Þess vegna nota Norðmenn líka verkstæði (verklegt raunfærnimat), til að menn geti sýnt í verki hvers þeir eru megnugir. Á þennan hátt geta menn jafnvel fengið prófgráðu í einhverri mynd eftir að hafa sýnt fram á getu sína og fengið útskrift sem sá iðnaðarmaður sem hann hefur unnið við allt sitt líf.

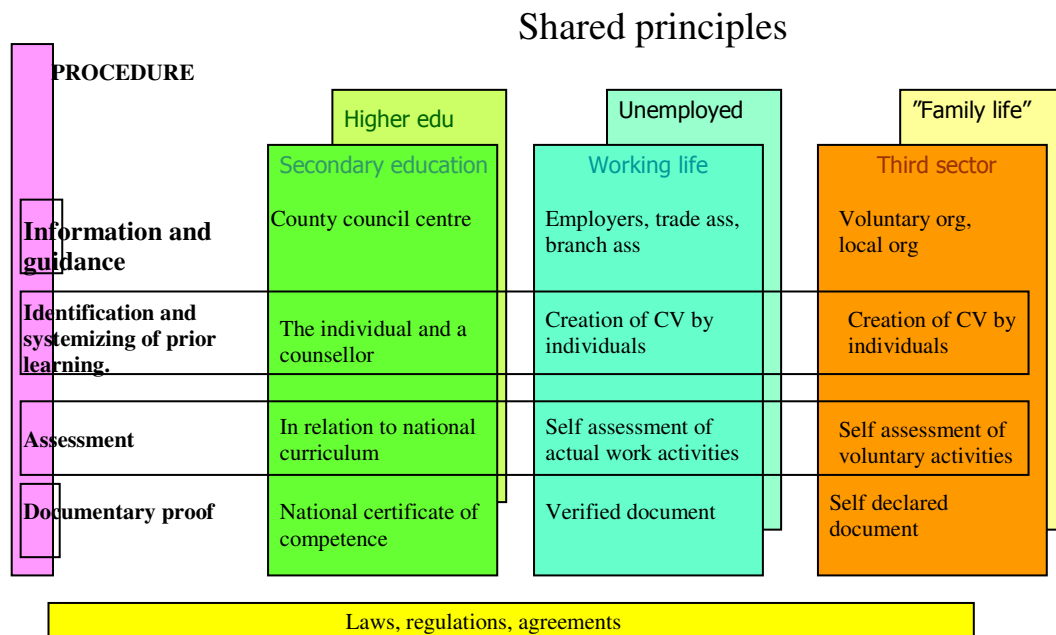
Samtök fræðslu- og sementunarmíðstöðva á landsbyggðinni.

Í framhaldsskólum og háskólum í Noregi eru engar sameiginlegar námskrár. Hver skóli eða landshluti getur haft þetta allt eins og þeir vilja. Matskerfið er hins vegar sameiginlegt. Prófin eru miðlæg á landsvísu. Nauðsynlegt til að koma til móts við einstaklinga sem einhverra hluta vegna geta ekki farið hefðbundna leið. Félagasamtök falla einnig undir svokallaðan **þriðja sektor**.

Í Noregi geta menn fengið ársleyfi til að ná sér í framhaldsmenntun en það er launalaust og vinnuveitandi getur haft áhrif á það hvort og hvenær leyfi er veitt. Vinnuveitendur eru einnig ábyrgir fyrir nýliðapjálfun. Þróuð voru verkfæri til að skilgreina skrá yfir færni og hvernig fólk jók menntun sína á vinnustað.

Documentation of Competence in working life. Glæra númer 26 sýnir hvernig menntakerfið í Noregi er í grunninn, shared principles.

The national system in Norway

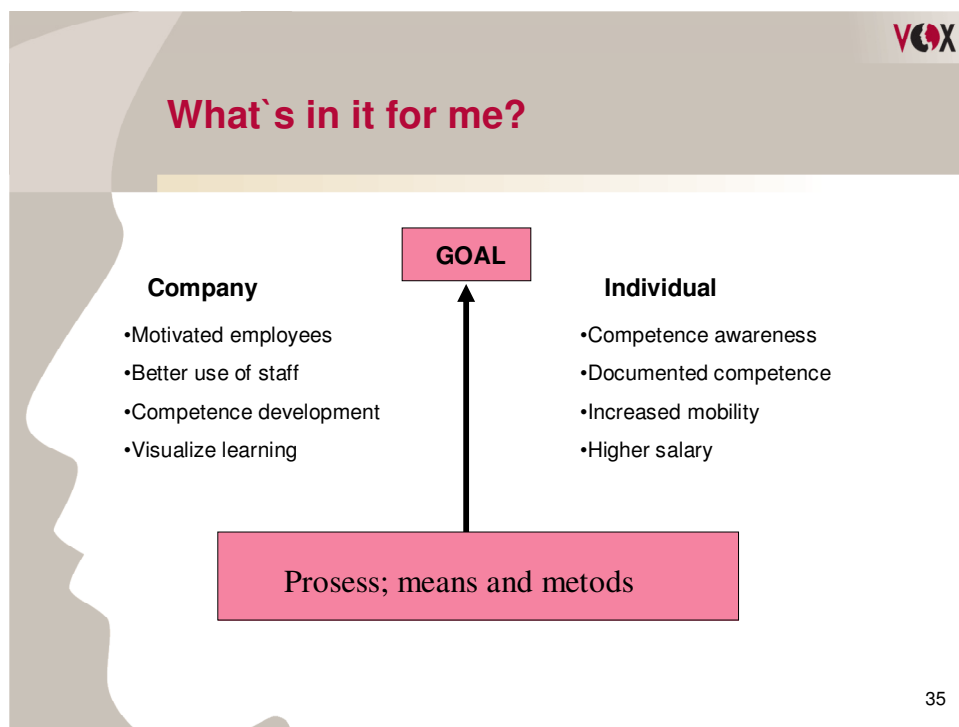

Samtök fræðslu- og símenntunarmíðstöðva á landsbyggðinni.

Í Noregi eru afar margar konur sem vinna við aðhlyningu á öldrunarheimilum og sjúkrahúsum. Á sama tíma eykst þörfin á fólki í umönnun því öldruðum og sjúkum fjölgar líka og hér á landi.

Þættir eins og aukið atvinnuöryggi var megin þema í rannsókn sem framkvæmd var á meða þessara kvenna. Mikilvægt er að hvetja og gefa starfsfólki sem þessum konum möguleika á að fá metna starfsreynslu til að komast inn í skólakerfið á ný. Þetta veitti aukið sjálfsöryggi, þær fengu ný verkefni og voru meira metnar af samstarfsfólki. Sumar fengu hærri laun, það getur verið hagkvæmt fyrir vinnuveitendur að hafa lægra launað fólk en þá um leið er aukin hætta á óánægðara starfsfólki, sem fer í tímabundið veikindaleyfi m.a. vegna álags.

5. Stefna og starfsemi atvinnurekenda í símenntun, Guðrún Eyjólfsdóttir, Samtökum atvinnulífsins.

Guðrún gat þess að þegar orðið Kvasir er slegið inn á Google þá koma upplýsingar um flest annað en samtökin okkar.

Til hvers símenntun? Guðrún svarar því að:

- ❖ hún skili sérhæfðari starfsfólki- valinn maður í hverju rúmi =betri samkeppnisstaða gagnvart öðrum greinum og öðrum þjóðum.

Samtök fræðslu- og símenntunarmíðstöðva á landsbyggðinni.

-
- ❖ Atvinnulífið og störf breytast hratt – eldri reynsla og þekking starfsmanna er dýrmætur grunnur.
  - ❖ Að bæta við sig þekkingu og færni skilar yfirleitt persónulegri ánægju og öryggi sem er akkur fyrir einstaklinginn, fyrirtækin og samfélagið. Það má ekki sjúkdómsvæða og ellivæða fólk. Símenntun fær meira vægi m.t.t. þessa. Aldursskipting í starfsmenntasjóði sýnir að yngra fólk sækir meira í menntun en það eldra.

Hvað getur SA gert til að hvetja fyrirtæki til að sinna símenntun starfsmanna?

- ❖ Stefnumótun
- ❖ Starfsmenntasjóðir. Við erum stórstíg og hraðstíg í þessu á síðustu árum. Það er nauðsynlegt að skapa ákveðinn mórál eða stemningu fyrir mikilvægi símenntunar. Sjónarhornið í menntun er hvernig við verðum við samkeppnishæfari.
- ❖ Aðild að fræðslumiðstöð atvinnulífsins
- ❖ Áherslur í starfi samtakanna.

Gagnast símenntun í fyrirtækjum?

- ❖ Já..... en spurningin er mjög víð. Það er háð skipulagi, afköstum í raun eru margar ástæður fyrir því að fyrirtæki senda eða senda ekki fólk sitt á námskeið.
- ❖ En til að vera nákvæmari.... Fyrirtækin eru ekki endilega ginkeypt fyrir að símenntun sé sinnt í vinnutímanum. Einstaklingar eru ekki endilega ginkeyptir fyrir að sækja sér menntun til viðbótar.

Kostnaður eða fjárfesting?

- ❖ Eða eða og ? Hvernig á að breyta kostnaði í fjárfestingu? Hættan er að starfsmaðurinn verði kyrr, án menntunar og hundóánægður. Því er betra að vera sveigjanlegur gagnvart símenntun með vinnu m.a. til að auka ánægju starfsfólks og að halda í það. Það að ná ekki fleirum á námskeið eða í nám strandar ekki á framboðinu.
- ❖ Forsenda samkeppnishæfni fyrirtækja er að menn rækti mannauðinn, starfsmenn afli sér þekkingar og hæfni og viðhaldi og þrói eiginleika sína með þekkingaröflun alla starfsævina.

6. Skólar í atvinnulífinu, Hallgrímur Gíslason Brim

Hallgrímur sagði frá tilurð þriggja skóla, þ.e. ÚA skólans, Lífsins skólans og Brim skólans, í dag er þetta einn og sami skólinn- og það er Brim sem rekur þennan skóla.

Hallgrímur kom inn á að það hefði verið meiri og róttækari breytingar á vinnunni síðastliðin 10 ár heldur en 50 árin þar á undan og nefndi í því samhengi tölvuvæðingu, vélvæðingu, aukin afköst og hreinlætiskröfur og

---

vildi meina að þessi þróun héldi áfram og jafnvel af enn meiri hraða en hingað til.

Fyrirtækjum er nauðsynlegt að vera með sveigjanlegt starfsfólk og takast á við örar breytingar og takast á við ný verkefni og er skólinn mjög mikilvægur í því samhengi.

Hallgrímur kom inn á stofnun og aðdraganda ÚA skólans, en hann var stofnaður árið 2001 í tengslum við stefnumótunarvinnu hjá félaginu. ÚA gerði samning við Símei varðandi kynningar og námskrágerð fyrir skólann, sá háttur var hafður á í byrjun. Í dag er ekki gefin út námskrá, heldur eru námskeiðin auglýst í námsvísi Símei.

Hallgrímur sagði m.a. að skólinn væri liður í að auðvelda starfsfólki fyrirtækisins að laga sig að breyttum aðstæðum og takast á við ný verkefni, en jafnframt að tryggja að sá mannauðurinn og þekkingin héldist innan fyrirtækisins.

Í dag rekur Brim skólann og er námskeiðunum skipt í þrennt: Starfstengd námskeið, persónuleg námskeið og tómstundanámskeið.

Starfstengd námskeið eru haldin í vinnutíma í flestum tilfellum, önnur námskeið utan vinnutíma.

Sem dæmi um starfstengd námskeið má nefna nýliðafræðslu, stjórnendanámskeið, lyftaranámskeið, sértæk námskeið fyrir iðnaðarmenn, Fjölverkjanám og starfsfræðslunámskeið fiskvinnslufólks.

Síðustu misseri hefur dregið verulega úr því að fólk sækir sér starfstengda menntun og það hefur færst meira á tómstundanámskeiðin. Hluti af skýringunni getur verið sú að fólk hefur starfað hjá fyrirtækinu allt frá skólinn var stofnaður, þ.e. 75% starfsmanna hefur starfað hjá fyrirtækinu í fimm ár eða lengur. Þarna getur verið ákveðin mettun.

Reynslan af skólanum hefur almennt verið góð og það er metnaður og samstaða á meðal starfsfólksins og áhugi á símenntun og aukin starfsánægja.

7. Skólar í atvinnulífinu, Erla Björg Guðmundsdóttir Símei, Norðurmjólkurskólinn.

❖ Tildrög Norðurmjólkurskólans

Ráðist var í Markviss þarfagreiningu í janúar 2003. Markmið verkefnisins var að gera endurmenntunarmöguleika sýnilega í Norðurmjólk.

Skilgreina hvernig endurmenntunar er þörf.

Hvetja fólk til endurmenntunar.

Að þarfagreiningunni komu fulltrúar úr öllum deildum fyrirtækisins.

Reynslan af Markviss aðferðinni er góð og er starfsfólk Norðurmjólkur ánægt með fyrirkomulagið. Styrkurinn felst einkum í því að starfsfólkið tekur þátt í greiningunni. Fólk safnar saman upplýsingum um hvernig megi bæta vinnuna og vinnuumhverfið.

Í kjölfarið hefur starfsfólk Norðurmjólkur verið duglegt að nýta sér þá fræðslu sem í boði hefur verið.

❖ Fyrirkomulag skólans

Skipulagsfundur einu sinni á önn.

Skólastjóri sem sér um daglegan rekstur og er tengiliður við SÍMEY.

SÍMEY skipuleggur önnina.

SÍMEY heldur utan um tölfraði í tengslum við skólann, aðsókn, mat á námskeiðum, mat á leiðbeinendum o.fl.

❖ Starfsemi. Hvað er sérstakt við skólann?

Skólinn hefur lifað töluvert lengi.

Námskeiðaframboð er fjölbreytilegt.

Tilurð hans var nokkur tölvu- og tungumálanámskeið.

Þátttaka starfsmanna. Ríflega 23 starfsmenn hafa sótt 10 eða fleiri námskeið á vegum skólans.

Leiðbeinendur eru núorðið líka valdir innanhúss.

❖ Niðurstaða.

Norðurmjólkurskólinn er dæmi um farsælt samtarf fyrirtækis og símenntunarmiðstöðvar.

Vel hefur gengið að virkja starfsmenn til þátttöku hvoru tveggja sem leiðbeinendur og þátttakendur. Sí- og endurmenntun hefur verið fastur liður í starfsemi fyrirtækisins.

8. Skólar í atvinnulífinu, Aðalbjörg Lúthersdóttir MS

Fyrirtækið Mjólkursamsalan ehf. Um 700 bændur og fjölskyldur þeirra standa að baki þessu rekstrarfélagi.

Rekstrarfélagið er í eigu Auðhumlu sem er samvinnufélag í eigu bænda. Í dag eru 520 starfsmenn á 8 starfsstöðvum. Kynjahlutfallið er 30% konur og 70% karlar. Um 15% allra starfsmanna fyrirtækisins eru með erlendan bakgrunn, flestir Pólverjar og Nepaljar.

Fræðslustefna MS:

Mjólkursamsalan leggur áherslu á að starfsfólk eigi möguleika á að þróast í starfi innan félagsins í samræmi við metnað, hæfni og kunnáttu.

Starfsfólk er hvatt til að efla færni sína í takt við þær kröfur sem gerðar eru til félagsins. Þannig getur starfsfólk þróast í starfi og tekið við nýjum verkefnum.

Okkar skóli

Hefur ekki tengingu í fagmenntun

Í haust verður farið af stað með árleg starfsmannaviðtöl.

Haustönn 2006 og vorönn 2007 var gefin út námskrá fyrir Reykjavík, Búðardal og Selfoss og hinum verður bráðlega bætt við.

- ❖ Markmið skólans er að stuðla að faglegum og persónulegum þroska starfsmanna, hvað á að læra og hvaða þjálfunaraðferð og námskeiðaform er best? Gefin eru tækifæri til að auka þekkingu og færni einstaka starfsmanna.
- ❖ Byggja upp skipulag þannig að það verði til fræðsluráð. Fulltrúar frá stóru stöðvunum koma saman 2 sinnum á ári til að fara yfir fræðslumál í fyrirtækjunum.
- ❖ Markmið með fræðsluráði er að gefa starfsmönnum tækifæri til að hafa áhrif á framboð fræðslu og námskeiða.
- ❖ Að efla samstöðu um skólann meðal starfsmanna.

Samtök fræðslu- og sementunarmíðstöðva á landsbyggðinni.

Það hefur verið samstarf við fræðslumiðstöðvarnar, bæði formlegt og óformlegt. Eins hefur fyrirtækið verið í samstarfi við aðra fræðsluaðila. Í “Okkar skóla” er boðið upp á námskeið til að auka persónulega hæfni, almenn námskeið og starfstengd námskeið, tólmstundanámskeið og fagnámskeið fyrir sérhópa. Á síðasta ári fóru 200 starfsmenn af 450 á eitt eða fleiri námskeið. Fyrirtækið greiddi 6 milljónir fyrir námskeiðahald og er þá ekki inn í því vinnutap, nám erlendis osfrv. Um 90% námskeiðanna voru endurgjaldslaus.

Vinnustaðurinn sem lærdómsumhverfi – hlutverk stjórnenda og almennra starfsmanna.

Það er hlutverk stjórnenda að að búa til gott lærdómsumhverfi í fyrirtækjum. Þeir hafa mikið um það að segja hvernig starfsmenn líta á vinnutengdan lærdóm.

Það er mikilvægt að nýir starfsmenn fái upplýsingar um möguleika til starfsþróunar. Tryggð við fyrirtæki er að minnka, meiri hreyfanleiki á vinnuafli.

Það er ekki nóg að vera með fræðsluáætlun og fjármagn ef það er eitthvað í umhverfinu sem gengur ekki upp. Rannsóknir hafa sýnt að það eru þættir í ytra og innra umhverfi sem hafa áhrif á lærdóm í vinnunni:

Ytra umhverfi:

- Aukin samkeppni=aukinn þrýstingur
- Tækniþróun
- Kröfur neytenda
- Löggjafinn setur ákveðinn ramma- löggjöf/starfsreglur- ekki síst í matvælaíðnaði.

Innra umhverfi:

- Skipulag og eðli starfanna
- Stjórnunarstíll
- Vinnustaðamenning (gildi, viðhorf, andinn í hópnum, stuðningur, sjálfstæði eða stýring í störfum.
- Þátttaka í ákvörðunum og þróun, t.d. vinnuferils og færni

Samtök fræðslu- og símenntunarmiðstöðva á landsbyggðinni.

Hugtakið lærdómur

- ❖ Ferli eða útkoma/afurð lærdómsferilsins? Hvernig fellur hann best að manni sjálfum? Ferli sem einstaklingur fer í þegar hann tekur á móti þekkingu.
- ❖ Félagslegt ferli? Það getur líka verið félagslegt ferli sem verður til við félagslegar athafnir. Þekking, lærdómur og færni verður til við þetta ferli.
- ❖ Tvíþætt ferli? (einstaklingsbundið/aðstæðubundið) Aðstæðubundið - einstaklingsbundið þ.a.l. tvíþætt.

Aðalbjörg sagði að það væri mikið að gerast í fræðslumálum í mörgum fyrirtækjum, MS meðal annars og hún hlakkar til að vinna með fræðslumiðstöðvunum. Reynsla hennar væri mjög góð af því samstarfi.

Föstudagur 27. apríl 2007

Kennum ferðapjónustu, María Guðmundsdóttir SAF

Námskráin “Kennum ferðapjónustu” er tilkomin eftir þarfagreiningu í ferðapjónustu sem unnin var að frumkvæði SAF. Það er nokkuð ljóst að þörf er fyrir aukna menntun í ferðapjónustunni. Lögð er áhersla á að mennta ófaglærða, í námskrá sem SAF og SGS hafa unnið að, eftir þessa þarfagreiningu. Farnar voru ferðir til nágrannalanda til að kynna sér hvað gert hefur verið þar.

Námskeiðin voru prufukeyrð í vor hjá Símei og Mími og standa útskriftir yfir þessa dagana.

Kennsluaðferðir skipta miklu fyrir þennan markhóp, sveigjanlegt vinnustaðanám. Námskeiðið er 60 stunda og skiptist í 20 kennslustunda lotur og er metið til 5 eininga á framhaldsskólastigi. Fyrsti hluti námsins er grunnnámskeið fyrir nýliða og sumarstarfsfólk upp á 20 stundir.

Sameiginlegur fundur er að lokinni prufukeyrslu, haldinn á Akureyri 15. og 16. maí. Einnig er fundur í Reykjavík 4. maí n.k.

Ljónið á veginum eru fyrst og fremst tregða innan fyrirtækja, tímaskortur, tungumálaörðugleikar. Eru næg tengsl símenntunarmiðstöðva við atvinnulífið þ.e. ferðapjónustufyrirtækin? Það er áskorun fyrir ófaglærða að hefja nám að nýju og það er tímafrekt að ná til ferðapjónustufyrirtækja.

Samtök fræðslu- og símenntunarmiðstöðva á landsbyggðinni.

Markaðssetning.

María mun vinna mikið, á næstu mánuðum, í markaðssetningu á náminu m.a. með blaðaskrifum og fréttum á heimasíðu og fréttabréfi. Maður á mann aðferðin er notuð hér sem víðar í fullorðinsfræðslunni. Kynningarfundir fyrir stjórnendur og fyrirtækjaheimsóknir eru framundan og kynning meðal stéttarfélaganna. Ætlunin er að virkja símenntunarmiðstöðvarnar og Mími sem og starfmenntasjóðina.

Námskráin fær vottun í haust í ráðuneytinu og er ætlunin að boðið verði upp á þetta nám, bæði á haustönn og vorönn.

Framhald

Fræðslufulltrúar SAF munu verða í tengslum við hverja símenntunarmiðstöð. SAF og SGS hlutu styrk úr Starfsmenntasjóði og mun hann verða notaður til að búa til framhald af ferðaþjónustunáminu sem nemur 9 einingum. Þá munu einstaklingar verða komnir með 14 einingar að loknu tveimur námskeiðum.

Námskrár FA Ingibjörg Elsa Guðmundsdóttir

Ingibjörg byrjaði á að minna á að jafningjafraeðsla sé langöflugasta kynning til árangurs.

Ingibjörg sýndi svo samanburðarmynd sem sýndi árangursmarkmið og framkvæmd námskeiðanna. FA hefur verið að safna upplýsingum um markhópin eins og t.a.m. íslensku fyrir útlendinga. Hún veltir upp þeirri spurningu hvort ráðgjöfin sé að skila aukinni aðsókn á námskeiðin því aðsókn á námskeiðin er langt fram úr björtustu vonum. Þess utan er fólk að sækja inn á námskeið með öðrum en ekki til beinlínis til skrá yfir það.

Skipting eftir miðstöðum var sýnt bæði yfir námskeiðsfjölda sem og þátttakendur. Kynjahlutfall á námskeiðin er 75-80% konur.

Með þessum námskrám er komið orðspor um að nám sé að skila sér.

Brýrnar

Skólaliðabrá eða sjúkraliðabrá o.fl. eru námsleiðir sem við getum boðið upp á hjá símenntunarmiðstöðvunum en þó með leyfi menntamálaráðuneytisins og ekki í samkeppni við framhaldsskólana. Til þess að geta farið í þetta nám þurfa einstaklingar að hafa náð ákveðnum aldri, náð ákveðnum fjölda námskeiðsstunda og hafa unnið í faginu í ákveðinn fjölda ára.

Námskrárnar

Ingibjörg fór yfir hvaða námsleiða er að vænta, hverjar eru í vinnslu og hvernig vinnan er við gerð námskránna. Metnar námsleiðir eru nú orðnar sautján talsins, í ráðuneytinu eru tvær, í vinnslu þrjár og fjórar námskrár eru í undirbúningi. Þetta má sjá á blaði sem hún afhenti á fundinum.

Blanda af námi og raunfærnimati er nokkuð sem skoða þarf betur sem og bóklegt nám iðnaðarmanna.

Umræður urðu um þörf fyrir ákveðið nám sem mætti setja í námsleiðir, námskrár og þar kom fram að enska sé eitt af því sem spurt er um í stöðvunum.

Nám sem búið hefur verið til í námskrám hafa annars vegar verið til hjá ákveðnum stöðvum eða komið til vegna þarfagreiningar. Ingibjörg kallaði eftir hugmyndum að námsleiðum frá okkur því FA er tilbúið að aðstoða okkur við að vinna námskrár áfram.

Kynning á starfsmenntasjóðunum, Kristín Njálsdóttir Landsmennt

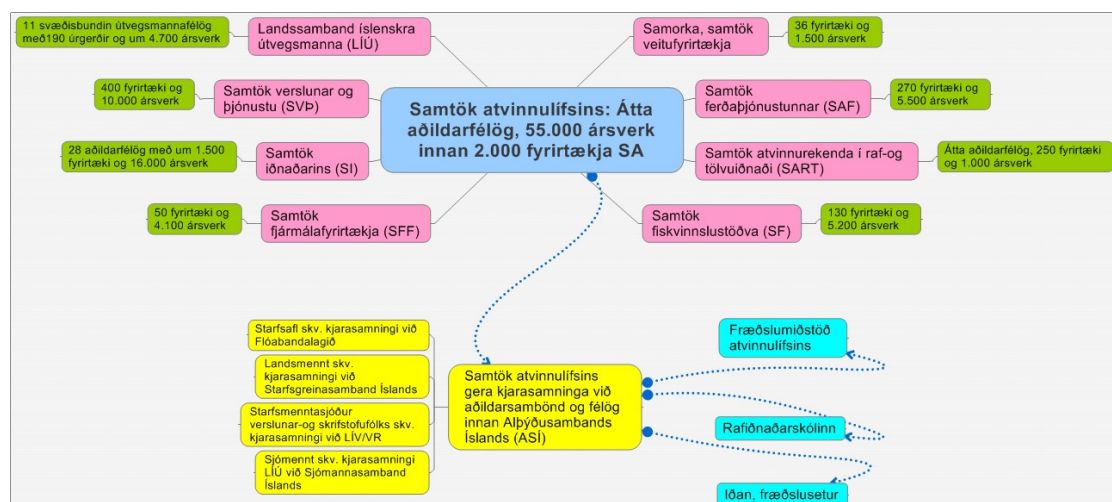
Kristín fór yfir sjóðina á svipaðan hátt og gert var á Markvissnámskeiði sem haldið var mánudaginn 23. apríl. Hún mun senda á miðstöðvarnar hugkortamynd sem sýnir á myndrænan hátt tengsl og aðildarhætti fræðslusjóða og stéttarféлага sem og einstaklinga. Hún kynnti jafnframt hvernig ákveðnir skólar og fræðslusetur eru rekin með stéttarfélagsgjöldum eins og t.a.m. Rafiðnaðarskólinn, Iðan fræðslusetur og Félagsmálaskóli alþýðu.

Fræðslusjóðir eru nokkrir sem grundvallast af kjarasamningum og má sjá það nánar á stóra hugkortinu sem Kristín hefur dreift á meðal stöðvanna.

Samtök atvinnulífsins

Átta aðildarfélag standa að SA. Sjá nánar mynd sem Kristín afhenti á fundinum.

Uppbygging Samtaka atvinnulífsins

Tölvumiðstöð fatlaðra býður upp á talgerfil þannig að skjólstæðingar þeirra eigi auðveldara með að sækja námskeið af ýmsum toga. Kristín fór fyrir vinnu sem auðveldaði fötluðum að kaupa forrit til að setja í tölvur sínar þannig að þeir geti sótt námskeið eins og aðrir. Þetta forrit er til í FA og er til sýnis fyrir okkur til kynningar. Kristín ætlar að biðja Ásmund í FA að senda á okkur frekari upplýsingar. Þetta verkefni kallast

„Virkjum kraft lesblindra” og er niðurgreitt af sjóðunum, þó ekki Starfsafli enn, en það mun vonandi gerast líka.
Smári nefndi það við Kristínu að gott væri að samræma reglur milli sjóða og bað Kristínu að koma því á framfæri.

Aðalfundur Kvasis

1. Námskeið í samvinnu milli miðstöðva

-Fræðslunet Suðurlands mun að öllum líkindum kenna framhaldsnám fyrir stuðningsfulltrúa næsta vetur í fjarkennslubúnaði á Suðurland. Hinar stöðvarnar geta fengið aðgengi að þessu námi.

-Símei mun kenna námskeið fyrir starfsfólk á sjúkrahúsum hér eftir og munu aðrar stöðvar geta átt aðgang að því framvegis.

-Námskeið í ferðaþjónustunni sem keyrð verða á vorönninni, styrkt af Starfsmenntaráði komu til umræðu. Menn ræddu umfang og eðli þeirra.

-Emil gat þess að þörf væri á túlkanámi. Óskaði hann eftir samstarfi um það. Samfélagstúlkun: Alþjóðahús og HÍ eru aðilar að því og hefur það verið kennt á Vestfjörðum. Námið þarf ekki endilega að vera á háskólastigi og væri hugmynd að búa til námskrá hjá FA um það.

-Við þurfum að vera duglegri að miðla á milli okkar skemmtilegum hugmyndum af námskeiðum. Emil sagði frá hleðslunámskeiði sem var vinsælt á hans svæði. Hleðslunámskeið er námskeið í að hlaða riffilskot.

-Kennslutækni í fjarfundum. Fram kom að Erlendur Steinar hafi hugsað sér að HA setji af stað í haust námskeið í uppsetningu fjarfunda og kennslutækni fjarfunda.

2. Markviss

Erla Björg og Emil kynntu kostnað sem þeim finnst eðlilegt að hver miðstöð greiði vegna Markviss. Tillaga þeirra er að hver stöð borgi mánaðarlega 10.500 kr. vegna Markviss. Þessi greiðsla er hugsuð fyrir:

Heimasíðu	50.000,-
Nýr bæklingur	200.000,-
Samráðsfundir	180.000,-

Samtök fræðslu- og simeintunarmiðstöðva á landsbyggðinni.

Mánaðarleg umsjón 324.000,-
Ýmis verkefni 150.000,-

Menn voru almennt sammála að mánaðargjald sé til starfsmanna til utanumhalds og að Erla Björg og Emil verði starfsmenn Markviss. Einnig var rætt hvaða taxta Markviss ráðgjafi ætti að miða við við útselda vinnu og voru menn sammála um að miða við 6.500 pr. klst.

NordPlus ferð

Styrkur fékkst upp á	113.400 d.kr.
Stjórnun og umsýsla	5.400,-
Uppihald	36.000,-
Ferðakostnaður	72.000,-
Styrkur pr. þátttakanda	6.300,-

Flug

Hótel

Dagskrá í Danmörku

Ferð til Helsingborgar

Matur og uppihald

Styrkurinn dekkar ekki allan kostnaðinn við ferðina. Dagskrá um innihald ferðarinnar berst frá Emil og Erlu innan tíðar. Nokkur umræða varð um hvort Kvasir styrki ferð þessa að einhverju marki.

3. Samræming námskeiða og námskeiðslýsinga milli miðstöðva

Óli ræddi um það að oft þyrfti „mini námskrár“ grunnnámskeiðslýsingar m.a. til að hjálpa fólki sem flyst á milli landssvæða að halda áfram námi, þannig að mat sé á milli stöðva. Nokkrar umræður sköpuðust um málið. Bryndís gat þess sérstaklega að hjá henni væru starfsmenn sem unnið hafa námsefni og námslýsingar í ensku I og ensku II en það dugar vart til að komast í fyrsta áfanga í ensku í framhaldsskóla. Hún hefur sótt um styrk til að búa til ensku III og meta þau svo að það muni duga til að nemendur geti þá sótt fyrsta áfanga í ensku í framhaldsskóla.

Menn eru almennt sammála um að sameinast um námskrárvinnu fyrir stöðvarnar þannig að við hjálpumst að við að einfalda, en um leið bæta gæði námskeiðanna. Ætlunin er að fara fyrst í vinnu með: Íslensku fyrir útlendinga, Ensku og Tölvu- og upplýsingatækni, byrjendanámskeið. Símei er tilbúin að taka að sé tölvuhlutann.

Fræðslumiðstöð atvinnulífsins er nú þegar í vinnu við námsefnisgerð í íslensku fyrir útlendinga og er Laufey Eiríksdóttir í Þekkingarneti Austurlands í vinnuhópi með þeim. Þekkingarsetur Þingeyinga og Farskólinn ætla að fara sameiginlega í vinnu við enskuna.

4. Emil bar upp brýnt samstarfsverkefni um Netháskóla

Emil telur það brýnt samstarfsverkefni að við sameinumst um netháskóla og vitnar í rannsókn Guðrúnar Rósu Þórsteinsdóttur um netháskóla í Frakklandi, Skotlandi, Kanada og Svíþjóð.

Emil hvetur okkur til að sækja í skrefum um styrk til umsýslu við háskólanám til menntamálaráðuneytisins. Þekkingarnet Austurlands fær í þetta núna u.þ.b. 15.000.000 á ári frá ráðuneytinu.

Þekkingarnet Austurlands fer fram á það að við veitum þeim umboð til að halda utan um framboð á háskólanámi fyrir okkar hönd.

Aðalfundur Kvasis, samtaka fræðslu- og símenntunarmiðstöðva á landsbyggðinni, haldinn á Selfossi 27. apríl 2007 ályktar:

Fundurinn fagnar umræðum um aukið samstarf og samræmingu á námsframboði í fjarnámi frá íslenskum háskólum.

Bent er á að samræming fjarnáms er mikilvægt hagsmunamál þeirra sem kjósa að stunda nám með fjarnámssniði og mikilvægt er að fjarnemar eigi þess kost að raða saman námi frá ýmsum háskólum til prófgráðu.

Hjá Þekkingarneti Austurlands er verið að þróa hugmyndir um netháskóla sem myndi virka sem samstarfsvettvangur háskóla sem bjóða fjarnám og fræðslu- og símenntunarmiðstöðva.

Aðalfundur Kvasis 2007 styður þessa vinnu Þekkingarnetsins og að ÞNA leiði þróunarstarf á þessu sviði fyrir hönd fræðslu- og símenntunarmiðstöðva innan Kvasis, enda verði nauðsynlegum upplýsingum um verkefnið miðlað til miðstöðvanna og efnt til samráðs þeirra eftir föngum.

Ályktunin var borin upp til samþykktar. Hún var samþykkt af öllum greiddum atkvæðum utan Fræðslumiðstöðvar Vestfjarða. Smári sat

hjá þar sem miðstöðin hefur ekki umsjón með háskólanámi og umræður hafa verið um netháskóla hjá Háskólasetri Vestfjarða.

Fundurinn ályktar jafnframt um stöðu mála varðandi FS-netið. Forstöðumenn eru sammála um að upplýsingar vanti um FS-netið, hver staða þess er og hvers sé að vænta í framhaldi.

5. Skýrsla stjórnar 2006-2007

Ína fór yfir starfsemina á árinu. Fékk hún ábendingu um að laga þyrfti bæði ártal og upphæð í skýrslunni. Leiðrétta skal ártalið 2005 í 2006 og upphæð 10.9 millj. í 9.9 millj.

6. Ársreikningar

Ásmundur Sverrir fór yfir ársreikninga og fékk ýmsar fyrirspurnir varðandi þá. Ásmundur gat þess að reikningar fyrir árgjaldi miðstöðvanna til Kvasis yrðu sendir út á næstu dögum. Reikningur var samþykktur. Sú ákvörðun var tekin að hafa árgjald óbreytt, þ.e. 100 þúsund krónur á ári. Staðreyndin er að nokkur peningur er til í sjóði og samþykktu fundarmenn að stjórn fengi umboð til að ákvarða um styrk til niðurgreiðslu á Markvissnámskeiði símenntunarmiðstöðvanna í Danmörku nú í vor.

7. Starfsnefndaskil

❖ Leikn

Smári fór yfir stjórn Leiknar og verkefni síðastliðins árs. Frekari útlistun á starfseminni má sjá í fylgiskjali sem fylgir hér á eftir fundargerð. Hann gat þess að Leikn heldur úti heimasíðu þar sem félagsmenn Kvasis geta farið inn með:

Aðgangsorð leikn
Password smari

❖ Stjórn menntabráar

Stjórn Menntabráarinnar hefur ekki komið saman ennþá. Í henni sitja Smári fyrir hönd símenntunarmiðstöðvanna, Grettir fyrir hönd HÍ og Erlendur Steinar fyrir hönd HA. Smára er falið að fara í saumana á samningsmálum Menntabráarinnar, bæði er varðar kostnað og hvernig gangi að uppfæra brúna.

Samtök fræðslu- og símenntunarmiðstöðva á landsbyggðinni.

❖ NVL

Gunna Stína hefur sent okkur upplýsingar á netinu jafnt og þétt og því ekki þörf að fylgja þessu sérstaklega eftir hér á þessum fundi.

❖ Skráningarkerfi FA

Jóhann í Farskólanum er í nefnd varðandi þessa vinnu og var haldinn fundur síðast 8. desember. Hann sagði okkur frá því að verið væri að vinna að miðlægu skráningarkerfi fyrir stöðvarnar í FA. Sumar miðstöðvanna eru í þeirri stöðu að þær hafa verið að bíða eftir þessum gagnagrunni og hafa verið að því lengi. Þetta eru fyrst og fremst þær stöðvar sem ekki hafa keypt Kópinn.

Fundurinn ályktar að nýja kerfið verði tilbúið til notkunar haustið 2007 og felur fulltrúa Kvasis að þrýsta á að svo verði.

8. Stjórnarskipti

Guðjónína Sæmundsdóttir víkur úr stjórn og í hennar stað kemur inn í stjórn Óli Halldórsson. Fundurinn þakkar Ínu vel unnin störf í stjórnarsetu hennar.

Önnur mál

- ❖ Inga Dóra færir í tal kröfu HÍ að opinber aðili taki á móti prófinu síðdegis á laugardegi. Fundarmenn voru sammála um að símenntunarmiðstöðvarnar sendu reikning til háksólanna fyrir allri slíkri aukavinnu, sem og yfirsetu.
- ❖ Inga Dóra gat þess að í allri umræðu um skólamál að ekki væri minnst á fullorðinsfræðslu. Fundurinn fór þess á leit við hana að hún skrifaði grein um fullorðinsfræðslu sem birt yrði í blöðunum á næstu dögum.

Afgreiðsla tillagna, ályktanir og kosningar

- ❖ Íslenskukennsla fyrir útlendinga. Ína lagði fram ályktun sem hún óskaði eftir að fundurinn sendi áfram til.....Ályktunin hljóðar svo:

Samtök fræðslu- og sementunarnæðisstöðva á landsbyggðinni.

Aðalfundur Kvasis haldinn á Selfossi 27. apríl 2007 ályktar:

Það framfararspor var stigið á þessu ári að stjórnvöld veittu verulega fjármuni til að mæta kostnaði við námskeið í íslensku fyrir útlendinga. Féð átti að duga til að mæta fyrirnefndum kostnaði á vor- og haustönn 2007. Nú er svo að skilja að féð sé þegar gengið til þurrðar og ekki ljóst hvort framhald verði á fjárveitingu til kennslunnar í haust. Kvasir skorar á Menntamálaráðuneytið að tryggja að nægjanlegt fjármagn verði til íslenskukennslu í haust á sambærilegum kjörum. Einnig skorar Kvasir á Menntamálaráðuneytið að koma þessum málum í fastari farveg, til frambúðar, þannig að allir aðilar viti að hverju sé gengið með nægum fyrirvara.

- ❖ Haustfundur 2007 verður haldinn á Egilstöðum 16. og 17. október og þemað verður Netháskóli.

Fundi slitið 16:10

Valgerður Guðjónsdóttir og Inga Dóra Halldórsdóttir

Samtök fræðslu- og símenntunarmiðstöðva á landsbyggðinni.

Fylgiskjal 1

Samtök fræðslu- og símenntunarmiðstöðva á landsbyggðinni.

Vorfundur Kvasis 2007 á Selfossi 27.4.2007

Starfsemi Leiknar 2006 – 2007

Smári Haraldsson, formaður.

Fyrsti aðalfundur Leiknar, samtaka fullorðinsfræðsluaðila á Íslandi, var haldinn fimmtudaginn 11. maí 2006.

Smári Haraldsson var endurkjörinn formaður. Í varastjórn var kjörin Jóhanna Arnórsdóttir, framkvæmdastjóri Framvegis, miðstöðvar um símenntun ehf. í stað Huldu Ólafsdóttur, Mími-símenntun. Hulda hafði tekið sæti sem aðalmaður í stjórn vorið 2005 þegar Þorbjörg Jónsdóttir, Námsflokkum Reykjavíkur lét af stjórnarsetu. Annað stjórnarkjör var ekki á þessum fundi þar sem stjórnin var kosin til tveggja ára á stofnfundi 25. apríl árið 2005, að undanskildum formanni sem kosinn er árlega.

Stjórn Leiknar skipa núna:

Smári Haraldsson, formaður; Guðjónína Sæmundsdóttir, gjaldkeri; Hulda Ólafsdóttir, Ingibjörg Elsa Guðmundsdóttir og Emil Björnsson, ritari, en hann tók sæti Birnu Gunnlaugsdóttur sem aðalfulltrúi er hún lét af störfum innan fullorðinsfræðslugeirans. Birna varð þá varafulltrúi í stjórn.

Stofnendur Leiknar voru:

1. Farskólinn - miðstöð símenntunar á Norðurlandi vestra
2. Fjölmennt, fullorðinsfræðsla fatlaðra
3. Framvegis, miðstöð um símenntun
4. Fræðslu- og símenntunarmiðstöðin Viska
5. Fræðslumiðstöð atvinnulífsins
6. Fræðslumiðstöð Vestfjarða
7. Fræðslumiðstöð Þingeyinga
8. Fræðslunet Austurlands
9. Fræðslusetur iðnaðarins
10. Kvöldskóli Kópavogs
11. Miðstöð símenntunar á Suðurnesjum
12. Mímir-símenntun

-
13. Námsflokkar Reykjavíkur
  14. Símenntunarmiðstöð Eyjafjarðar
  15. Símenntunarmiðstöðin á Vesturlandi

Síðar gerist Menntasmiðjan á Akureyri aðili að Leikn.
Þá var Fræðslusambandið Símennt einn stofnanda, en það var síðar lagt niður.

Stjórn Leiknar hefur haldið 5 bókaða fundi frá aðalfundi 2006.

Helstu mál sem stjórnin hefur unnið að eru:

1. Samningur við Mennt um að Mennt annaðist daglega starfsemi Leiknar.

Þar sem nú hefur verið ákveðið að gjörbreyta starfsemi Menntar og segja upp öllu starfsfólki, verður stjórn Leiknar að finna aðra lausn á þessum málum.

2. Heimasíða Leiknar.

Leikn fékk 500 þúsund króna styrk frá menntamálaráðuneytinu til að koma upp heimasíðu fyrir samtökin. Var það gert og er hún vistuð undir Mennt (mennt.is). Undir síðunni er lokað gátt fyrir aðila að Leikn.

3. Erlent samstarf.

Heildarsamtök fullorðinsfræðsluaðila í hverju Norðurlandanna hafa með sér regnhlífarsamtök, er samsvara Leikn. Öll þessi samtök reka þó sjálfstæðar skrifstofur með föstu starfsfólki og eru á þann veg ólíkar Leikn. Þessi samtök hafa með sér mikið samstarf og funda tvisvar á ári. Kalla þau þetta samstarf sitt á skandinavísku Folkbildning Norden. Annan fundinn sitja einungis norrænu aðilarnir, framkvæmdastjórar og annað starfsfólk eftir því sem við á, en hinn fundurinn er með systursamtökunum í Eystrasaltsríkjunum. Leikn hefur tekið á öflugan hátt þátt í samstarfi þessara aðila.

Um mánaðamótin ágúst/september 2006 héldu norrænu regnhlífarsamtökin fund sinn á Íslandi og annan fund í Tallin í Eistlandi í janúar s.l.

Norrænu regnhlífarsamtökin starfa mikið með Norræna tengslanetinu um nám fullorðinna (NVL), sem starfar undir norrænu ráðherranefndinni.

Auk þessara tveggja árlegu funda standa norrænu regnhlífarsamtökin fyrir öðrum viðburðum, ein sér eða í samstarfi við aðra. Um mánaðamótin nóvember/desember 2006 stóðu þau ásamt fleirum fyrir ráðstefnu í Stokkhólmi um fullorðinsfræðslu og lýðræði og nú þann 23. maí n.k. munu þau standa fyrir ráðstefnu um fullorðinsfræðslu og hjálparstarf í Kaupmannahöfn. Þá tilnefndi Leikn fulltrúa á ráðstefnu í Helsinki 22. - 23. febrúar s.l.

Norrænu samtökin eru virkir þátttakendur í evrópsku fullorðinsfræðslusamtökunum (EAEA) og Alþjóðasamtökunum (ICAE). Taka þau öll þátt í samstarfi í þessum vegum í eigin nafni.

Leikn gekk í EAEA á árinu og voru norrænu félagarnir okkar fulltrúar þar. Leikn hefur ekki treyst sér til að ganga í ICEA.

Samtök fræðslu- og sementunarmíðstöðva á landsbyggðinni.

---

4. Umsagnir og samstarf.

Með betri kynningu á Leikn hefur aukist að óskað sé umsagnar samtakanna um mál er varðar fullorðinsfræðsluna, auk þess að leitað er til samtakanna um tilnefningar í starfshópa er fást við fullorðinsfræðslu, svo sem í ýmis tengslanet á vegum NVL.